

Saara-Sofia Sirén kok

## **Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä demokratia- ja oikeusvaltiotyön turvaamiseksi (100 000 euroa)**

### **Eduskunnalle**

Maailmanlaajuisesti tarkasteltuna demokratian tila on heikentynyt vuodesta 2006 lähtien, jolloin demokratian taantuman voidaan tutkijoiden mukaan katsoa alkaneen. Koronapandemian osittaisena seurauksena vuonna 2020 demokratia heikkeni Freedom House -tutkimuslaitoksen mukaan entisestään. Tasapaino kääntyi autoritääristen järjestelmien voitoksi.

Suomi ei ole turvassa tältä kehityskululta. Uhkana on, että tulemme myös kokemaan kehityskulun seuraukset, sillä demokratian ja kestävän rauhan välinen korrelaatio on todettu voimakkaaksi. Demokratian heiketessä myös yhteiskuntien vakaus heikkenee.

Demo Finland on eduskuntapuolueiden yhdessä perustama demokratiakehitystä edistävä järjestö, joka on maailmanlaajuisestikin ainutlaatuinen esimerkki puoluerajat ylittävästä demokratiatyöstä. Suomen vahvan demokratia- ja oikeusvaltio-osaamisen paremmalle hyödyntämiselle myös kansainvälisesti on selkeät perusteet.

Valtiovarainministeriön 5.8.2022 julkaisemassa ehdotuksessa vuoden 2023 talousarvioksi ehdotetaan demokratia- ja oikeusvaltiotuen momentin (24.30.67) määrärahaksi 2 960 000 euroa. Momentin koko summa jaetaan Demo Finlandin ja Oikeusvaltiokeskuksen välillä.

Vuosina 2021 ja 2022 momentin suuruus on ollut 3 000 000 euroa. Vuonna 2021 Demo Finland sai momentista puolet, eli 1 500 000 euroa. Vuonna 2022 Demo Finlandille myönnettiin 1 450 000 euroa, sillä perusteella, että momentista siirrettiin 100 000 euroa ulkoministeriön henkilöstökuluihin ulkoministeriön tarkastajan palkkaa varten. Kun leikkausta kyseenalaistettiin, ulkoministeriöltä vakuutettiin sen olevan kertaluontoinen. Vuoden 2023 talousarvioehdotuksessa leikkauksesta on tehty pysyvä, leikkaamalla elokuusta 2023 lähtien tarkastajan palkka kokonaan momentista pois. On myös oletettava, että tammikuusta elokuuhun 2023 tarkastajan palkka otettaisiin momentista. Tämä tarkoittaisi, että Demo Finlandille vuonna 2023 myönnettävä summa olisi 1 450 000 euroa, joka tarkoittaisi Demo Finlandin budjetissa 50 000 euron leikkausta.

Demo Finlandin toiveena vuodelle 2023 olisi saada demokratia- ja oikeusvaltion momentista puolet kokonaisuudessaan, eli 1 500 000 euroa. Jos myöntö on 1 450 000 euroa, ja täten budjetista leikataan 50 000 euroa, Demo Finland joutuu arvioimaan hankkeiden lopettamista tai mahdollisesti henkilökunnan irtisanomista.

**Talousarvioaloite TAA 424/2022 vp**

Edellä olevan perusteella ehdotan,

*että eduskunta lisää 100 000 euroa momentille 24.30.67 demokratia- ja oikeusvaltiotyön turvaamiseksi.*

Helsingissä 30.9.2022

Saara-Sofia Sirén kok